

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

അതികായസ്യ ഘോരം യുദ്ധം ലക്ഷ്മണേന തസ്യ വധശ്ച

സ്വബലം വ്യഥിതം ദൃഷ്ട്വാ
തുമുലം ലോമഹർഷണം |
ഭ്രാതൃംശ്ച നിഹതാൻ ദൃഷ്ട്വാ
ശക്രതുൽയപരാക്രമാൻ ||6.71.1 ||

പിതൃവ്യൗ ചാപി സന്ദൃശ്യ
സമരേ സന്നിപാതിതൗ |
യുദ്ധോൻമത്തം ച മത്തം ച
ഭ്രാതരൗ രാക്ഷസോത്തമൗ ||6.71.2 ||

ചുകോപ ച മഹാതേജാ
ബ്രഹ്മഭത്തവരോ യുധി |
അതികായോദ്ദിസകാശോ
ദേവദാനവദർപഹാ ||6.71.3 ||

സ ഭാസ്കരസഹസ്രസ്യ
സംഘാതമിവ ഭാസ്വരം |
രഥമാരുഹ്യ ശക്രാരി -
രഭിദുദ്രാവ വാനരാൻ ||6.71.4 ||

സ വിസ്താർയ തദാ ചാപം
 കിരീടി മൃഷ്ടകുണ്ഡലഃ |
 നാമ സംശ്രാവയാമാസ
 നനാദ ച മഹാസ്വനം ||6.71.5 ||

തേന സിംഹപ്രണാദേന
 നാമവിശ്രാവണേന ച |
 ജ്യാശബ്ദേന ച ദീമേന
 ത്രാസയാമാസ വാനരാൻ ||6.71.6 ||

തേ ദൃഷ്ട്യാ ദേഹമാഹാത്മ്യം
 കുന്ദകർണോന്മുഖിതഃ |
 ഭയാർതാ വാനരാഃ സർവേ
 സംശ്രയന്തേ പരസ്പരം ||6.71.7 ||

തേ തസ്യ രൂപമാലോക്യ
 യഥാ വിഷ്ണോന്ത്രിവിക്രമേ |
 ഭയാദ് വാനരയോധാസ്തേ
 വിദ്രവന്തി തതസ്തതഃ ||6.71.8 ||

ത്യേതികായം സമാസാദ്യ
 വാനരാ മൂഢചേതസഃ |
 ശരൺയം ശരണം ജഗ്മു-
 ര്ലക്ഷണാഗ്രജമാഹവേ ||6.71.9 ||

തത്ത്വേതികായം കാകുസ്ഥോ
 രഥസ്ഥം പർവതോപമം |
 ദദർശ ധൻവിനം ദൂരാദ്
 ഗർജന്തം കാലമേഘവത് ||6.71.10 ||

സ തം ദൃഷ്ട്യാ മഹാകായം
 രാഘവസ്തു സുവിസ്മൃതഃ |
 വാനരാൻ സാന്ത്യയിത്യാ ച
 വിഭീഷണമുവാച ഹ || 6.71.11 ||

കോസൗ പർവതസങ്കാശോ
 ധനുഷ്ഠാൻ ഹരിലോചനഃ |
 യുക്തേ ഹയസഹസ്രേണ
 വിശാലേ സ്യന്ദനേ സ്ഥിതഃ || 6.71.12 ||

യ ഏഷ നിശിതൈഃ ശൂലൈഃ
 സുതീക്ഷ്ണൈഃ പ്രാസതോമരൈഃ |
 അർചിഷ്ടദ്ഭിർവൃതോ ഭാതി
 ഭൂതൈരിവ മഹേശ്വരഃ || 6.71.13 ||

കാലജിഹ്വാപ്രകാശാഭി -
 ര്യ ഏഷോഭിവിരാജതേ |
 ആവൃതോ രഥശക്തീഭി -
 ര്വിദ്യുദ്ഭിരിവ തോയഭഃ || 6.71.14 ||

ധനുഷി ചാസ്യ സജ്ജാനി
 ഹേമപൃഷ്ഠാനി സർവശഃ |
 ശോഭയന്തി രഥശ്രേഷ്ഠം
 ശക്രാചാപമിവാംബരം || 6.71.15 ||

യ ഏഷ രക്ഷഃശാർദൂലോ
 രണഭൂമിം വിരാജയൻ |
 അഭ്യേതി രമിനാം ശ്രേഷ്ഠോ
 രഥേനാദിത്യവർചസാ || 6.71.16 ||

ധ്വജശൃംഗപ്രതിഷ്ഠേന
 രാഹുണാഭിവിരാജതേ |
 സൂര്യരശ്മിപ്രഭൈർബാണൈ -
 ര്ഭിശോ ദശ വിരാജയൻ ||6.71.17 ||

ത്രിനതം മേഘനിർഹാദം
 ഹേമപൃഷ്ഠമലങ്കൃതം |
 ശതക്രതുധനുഃപ്രഖ്യം
 ധനുശ്ചാസ്യ വിരാജതേ ||6.71.18 ||

സധ്വജഃ സപതാകശ്ച
 സാനുകർഷോ മഹാരഥഃ |
 ചതുഃസാദിസമായുക്തോ
 മേഘസ്തനിതനിഃസ്വനഃ ||6.71.19 ||

വിംശതിർദശ ചാഷ്ടൗ ച
 തൂണാസ്യ രഥമാസ്ഥിതാഃ |
 കാർമുകാണി ച ഭൗമാനി
 ജ്യാശ്ച കാഞ്ചനപിംഗലാഃ ||6.71.20 ||

ദ്വൗ ച ഖഡ്ഗൗ ച പാർശ്വസ്ഥൗ
 പ്രദീപ്തൗ പാർശ്വശോഭിതൗ |
 ചതുർഹസ്തസരുചിതൗ
 വ്യക്തഹസ്തദശായതൗ ||6.71.21 ||

രക്തകംഠഗുണോ ധീരോ
 മഹാപർവതസന്നിഭഃ |
 കാലഃ കാലമഹാവക്ത്രോ
 മേഘസ്ഥ ഇവ ഭാസ്തരഃ ||6.71.22 ||

കാഞ്ചനാംഗദനദാഭ്യാം
 ഭുജാഭ്യാമേഷ ശോഭതേ |
 ശൃംഗാഭ്യാമിവ തുംഗാഭ്യാം
 ഹിമവാൻ പർവതോത്തമഃ || 6.71.23 ||

കുണ്ഡലാഭ്യാമുഭാഭ്യാം ച
 ഭാതി വക്ത്രം സുഭീഷണം |
 പുനർവസ്വന്തരഗതം
 പരിപൂർണോ നിശാകരഃ || 6.71.24 ||

ആചക്ഷ്യ മേ മഹാബാഹോ
 ത്വമേനം രാക്ഷസോത്തമം |
 യം ദൃഷ്ട്വാ വാനരാഃ സർവേ
 ഭയാർതാ വിദ്രുതാ ദിശഃ || 6.71.25 ||

സ പൃഷ്ടോ രാജപുത്രേണ
 രാമേണാമിതതേജസാ |
 ആചചക്ഷേ മഹാതേജാ
 രാഘവായ വിഭീഷണം || 6.71.26 ||

ദശഗ്രീവോ മഹാതേജാ
 രാജാ വൈശ്രവണാനുജഃ |
 ഭീമകർമാ മഹാത്മാ ഹി
 രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ || 6.71.27 ||

തസ്യാസീദ് വീര്യവാൻ പുത്രോ
 രാവണപ്രതിമോ ബലേ |
 വൃദ്ധസേവീ ശ്രുതിധരഃ
 സർവാസ്ത്രവിദുഷാം വരഃ || 6.71.28 ||

അശ്വപൃഷ്ഠേ നാഗപൃഷ്ഠേ
 വഡ്ഗേ ധനുഷി കർഷണേ |
 ഭേദേ സാന്തേ ച ദാനേ ച
 നയേ മന്ത്രേ ച സമ്മതഃ ||6.71.29 ||

യസ്യ ബാഹുഃ സമാശ്രിത്യ
 ലങ്കാ ഭവതി നിർഭയാ |
 തനയം ധാന്യമാലിന്യാ
 അതികായമിമം വിദുഃ ||6.71.30 ||

ഏതേനാരാധിതോ ബ്രഹ്മാ
 തപസാ ഭാവിതാത്മനാ |
 അസ്മാണി ചാപ്യവാക്മാനി
 രിപവശ്ച പരാജിതാഃ ||6.71.31 ||

സുരാസുരൈരവധ്യത്വം
 ദത്തമസ്മൈ സ്വയംഭുവാ |
 ഏതച്ച കവചം ദിവ്യം
 രഥശ്ച രവിഭാസ്യരഃ ||6.71.32 ||

ഏതേന ശതശോ ദേവാ
 ദാനവാശ്ച പരാജിതാഃ |
 രക്ഷിതാനി ച രക്ഷാംസി
 യക്ഷാശ്ചാപി നിഷൂദിതാഃ ||6.71.33 ||

വജ്രം വിഷ്ണുഭിതം യേന
 ബാണൈരിന്ദ്രസ്യ ധീമതാ |
 പാശഃ സലിലരാജസ്യ
 യുദ്ധേ പ്രതിഹതസ്തഥാ ||6.71.34 ||

ഏഷോത്രികായോ ബലവാൻ
 രാക്ഷസാനാമമർഷഭഃ |
 സ രാവണസുതോ ധീമാൻ
 ദേവദാനവദർപഹാ || 6.71.35 ||

തദസ്മിൻ ക്രിയതാം യതഃ
 ക്ഷിപ്രം പുരുഷപുംഗവ |
 പുരാ വാനരസൈന്യാനി
 ക്ഷയം നയതി സായകൈഃ || 6.71.36 ||

തതോത്രികായോ ബലവാൻ
 പ്രവിശ്യ ഹരിവാഹിനീം |
 വിസ്താരയാമാസ ധനു -
 ര്നനാദ ച പുനഃ പുനഃ || 6.71.37 ||

തം ഭീമവപുഷം ദൃഷ്ട്വാ
 രഥസ്ഥം രഥിനാം വരം |
 അഭിപേതുർമഹാത്മാനഃ
 പ്രധാനാ യേ വനൗകസഃ || 6.71.38 ||

കുമുദോ ദ്വിവിദോ മൈനോ
 നീലഃ ശരഭ ഏവ ച |
 പാദപൈർഗിരിശൃംഗൈശ്ച
 യുഗപത് സമഭിദ്രവൻ || 6.71.39 ||

തേഷാം വൃക്ഷാംശ്ച ശൈലാംശ്ച
 ശരൈഃ കനകദൂഷണൈഃ |
 അതികായോ മഹാതേജാ -
 ശ്ചിച്ഛേദാസ്രവിദാം വരഃ || 6.71.40 ||

താംശൈവ സർവാൻ സ ഹരീ -
 ണ്ശരൈഃ സർവായസൈർബലീ |
 വിവ്യാധാഭിമുഖാൻ സംഖ്യേ
 ഭീമകായോ നിശാചരഃ || 6.71.41 ||

ത്യേർദിതാ ബാണവർഷേണ
 ഭിന്നഗാത്രാഃ പരാജിതാഃ |
 ന ശേകുരതികായസ്യ
 പ്രതികർതും മഹാഹവേ || 6.71.42 ||

തത് സൈന്യം ഹരിവീരാണാം
 ത്രാസയാമാസ രാക്ഷസഃ |
 മൃഗയുമമിവ ക്രുദ്ധോ
 ഹരിയൗവനദർപിതഃ || 6.71.43 ||

സ രാക്ഷസേന്ദ്രോ ഹരിയുമമധ്യേ
 നായുധ്യമാനം നിജഘാന കഞ്ചിത് |
 ഉത്പത്യ രാമം സ ധനുഃകലാപീ
 സഗർവിതം വാക്യമിദം ബഭാഷേ || 6.71.44 ||

രഥേ സ്ഥിത്യാഹം ശരചാപപാണി -
 ര്ന പ്രാക്യതം കഞ്ചന യോധയാമി |
 യസ്യാസ്തി ശക്തിർവ്യവസായയുക്തോ
 ദദാതു മേ ശീഘ്രമിഹാദ്യ യുദ്ധം || 6.71.45 ||

തത് തസ്യ വാക്യം ബ്രൂവതോ നിശമ്യ
 ചുകോപ സൗമിത്രിരമിത്രഹന്താ |
 അമൃഷ്യമാണശ്ച സമുത്പപാത
 ജഗ്രാഹ ചാപം ച തതഃ സൂയിത്യാ || 6.71.46 ||

ക്രുദ്ധഃ സൗമിത്രിരുത്പത്യ
 തുണാദാക്ഷിപ്യ സായകം |
 പുരസ്താദതികായസ്യ
 വിചകർഷ മഹദ്വാനുഃ || 6.71.47 ||

പുരയൻ സ മഹീം സർവാ -
 മാകാശം സാഗരം ദിശഃ |
 ജ്യാശബ്ദോ ലക്ഷ്മണസ്യോഗ്ര -
 സ്താസയൻ രജനീചരാൻ || 6.71.48 ||

സൗമിത്രേശ്ചാപനിർഘോഷം
 ശ്രുത്യാ പ്രതിഭയം തദാ |
 വിസിന്ധിയേ മഹാതേജാ
 രാക്ഷസേന്ദ്രാത്മജോ ബലീ || 6.71.49 ||

തദാതികായഃ കുപിതോ
 ദൃഷ്ട്യാ ലക്ഷ്മണമുത്ഥിതം |
 ആദായ നിശിതം ബാണ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് || 6.71.50 ||

ബാലസ്ത്വമസി സൗമിത്രേ
 വിക്രമേഷ്വവിചക്ഷണം |
 ഗച്ഛ കിം കാലസങ്കാശം
 മാം യോധയിതുമിച്ഛസി || 6.71.51 ||

നഹി മദ്ബാഹുസൃഷ്ടാനാം
 ബാണാനാം ഹിമവാനപി |
 സോഽഘമുത്സഹതേ വേഗ -
 മന്തരിക്ഷമഥോ മഹീ || 6.71.52 ||

സുഖപ്രസുപ്തം കാലാഗ്നിം
 വിബോധയിതുമിച്ഛസി |
 ന്ധസ്യ ചാപം നിവർത്തസ്യ
 പ്രാണാന ജഹി മദ്ഗതഃ ||6.71.53 ||

അഥവാ ത്വം പ്രതിസ്തൂണ്യോ
 ന നിവർത്തിതുമിച്ഛസി |
 തിഷ്ഠ പ്രാണാൻ പരിത്യജ്യ
 ഗമിഷ്യസി യമക്ഷയം ||6.71.54 ||

പശ്യ മേ നിശിതാൻ ബാണാൻ
 രിപുദർപനിഷൂദനാൻ |
 ഈശ്വരായുധസങ്കാശാം -
 സ്തൂപ്തകാഞ്ചനഭൂഷണാൻ ||6.71.55 ||

ഏഷ തേ സർപസങ്കാശോ
 ബാണഃ പാസ്യതി ശോണിതം |
 മൃഗരാജ ഇവ ക്രുദ്ധോ
 നാഗരാജസ്യ ശോണിതം |
 ഇത്യേവമുക്ത്വാ സക്രൂദ്ധഃ
 ശരം ധനുഷി സന്ദധേ ||6.71.56 ||

ശ്രുത്യാതികായസ്യ വചഃ സരോഷം
 സഗർവിതം സംയതി രാജപുത്രഃ |
 സ സഞ്ചുകോപാതിബലോ മനസ്വീ
 ഉവാച വാക്യം ച തതോ മഹാർഥം ||6.71.57 ||

ന വാക്യമാത്രേണ ഭവാൻ പ്രധാനോ
 ന കത്ഥനാത് സത്പുരുഷാ ഭവന്തി |

മയി സ്ഥിതേ ധൻവിനി ബാണപാണൗ
നിദർശയസ്യാത്മബലം ദുരാത്മൻ || 6.71.58 ||

കർമണാ സുചയാത്മാനം
ന വികസ്ഥിതുമർഹസി |
പൗരുഷേണ തു യോ യുക്തഃ
സ തു ശൂര ഇതി സ്മൃതഃ || 6.71.59 ||

സർവായുധസമായുക്തോ
ധൻവീ ത്വം രഥമാസ്ഥിതഃ |
ശരൈർവാ യദി വാപ്യസ്രൈ -
ർദർശയസ്വ പരാക്രമം || 6.71.60 ||

തതഃ ശിരസ്തേ നിശിതൈഃ
പാതയിഷ്യാമ്യഹം ശരൈഃ |
മാരുതഃ കാലസമ്പക്വം
വൃന്താത് താലഹലം യഥാ || 6.71.61 ||

അദ്യ തേ മാമകാ ബാണാ -
സ്തപ്തകാഞ്ചനദൃഷണാഃ |
പാസ്യന്തി രുധിരം ഗാത്രാദ്
ബാണശൽയാന്തരോത്ഥിതം || 6.71.62 ||

ബാലോഽയമിതി വിജ്ഞായ
ന ചാവജ്ഞാതുമർഹസി |
ബാലോ വാ യദി വാ വൃദ്ധോ
മൃത്യും ജാനീഹി സംയുഗേ || 6.71.63 ||

ബാലേന വിഷ്ണുനാ ലോകാ -
സ്ത്രയഃ ക്രാന്താസ്ത്രിവിക്രമൈഃ |

ലക്ഷ്മണസ്യ വചഃ ശ്രുത്യാ
 ഹേതുമത് പരമാർഥവത് |
 അതികായഃ പ്രചുക്രോധ
 ബാണം ചോത്തമമാദദേ || 6.71.64 ||

തതോ വിദ്യാധരാ ഭൂതാ
 ദേവാ ദൈത്യാ മഹർഷയഃ |
 ഗുഹൃകാശ്ച മഹാത്മാന -
 സ്തദ് യുദ്ധം ദ്രഷ്ടുമാഗമൻ || 6.71.65 ||

തത്ത്വോതികായഃ കുപിത -
 ശ്യാപമാരോപ്യ സായകം |
 ലക്ഷ്മണായ പ്രചിക്ഷേപ
 സക്ഷിപന്നിവ ചാഞ്ചരം || 6.71.66 ||

തമാപതന്തം നിശിതം
 ശരമാശീവിഷോപമം |
 അർധചന്ദ്രേണ ചിച്ഛേദ
 ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ || 6.71.67 ||

തം നികൃത്തം ശരം ദൃഷ്ട്യാ
 കൃത്തദോഗമിവോരഗം |
 അതികായോ ഭൃശം ക്രുദ്ധഃ
 പഞ്ച ബാണാൻ സമാദധേ || 6.71.68 ||

താങ്ശരാൻ സമ്പ്രചിക്ഷേപ
 ലക്ഷ്മണായ നിശാചരഃ |
 താനപ്രാപ്താശിതൈർബാണൈ -
 ശ്ചിച്ഛേദ ദരതാനുജഃ || 6.71.69 ||

സ താംചരിത്യാ ശിതൈർബാണൈ -
 ർലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
 ആദദേ നിശിതം ബാണം
 ജ്വലന്തമിവ തേജസാ ||6.71.70 ||

തമാദായ ധനുഃശ്രേഷ്ഠേ
 യോജയാമാസ ലക്ഷ്മണഃ |
 വിചകർഷ ച വേഗേന
 വിസസർജ്ജ ച സായകം ||6.71.71 ||

പൂർണായതവിസൃഷ്ടേന
 ശരേണ നതപർവണാ |
 ലലാടേ രാക്ഷസശ്രേഷ്ഠ -
 മാജഘാന സ വിർയവാൻ ||6.71.72 ||

സ ലലാടേ ശരോ മഗ്ന -
 സ്തസ്യ ഭീമസ്യ രക്ഷസഃ |
 ദദ്യശേ ശോണിതേനാകൃതഃ
 പന്നഗേന്ദ്ര ഇവാചലേ ||6.71.73 ||

രാക്ഷസഃ പ്രചകമ്പ്യഥ
 ലക്ഷ്മണേഷു പ്രപീഡിതഃ |
 രുദ്രബാണഹതം ഘോരം
 യഥാ ത്രിപുരഗോപുരം ||6.71.74 ||

ചിന്തയാമാസ ചാശ്വാസ്യ
 വിമൃശ്യ ച മഹാബലഃ |
 സാധു ബാണനിപാതേന
 ശ്ലാഘനീയോസി മേ രിപുഃ ||6.71.75 ||

വിധായൈവം വിദാർയാസ്യം
 നിയദ്യ ച മഹാഭുജൗ |
 സ രഥോപസ്ഥമാസ്ഥായ
 രഥേന പ്രചചാര ഹ ||6.71.76 ||

ഏകം ത്രീൻ പഞ്ച സപ്തേതി
 സായകാൻ രാക്ഷസർഷഭഃ |
 ആദദേ സന്ദധേ ചാപി
 വിചകർഷോത്സസർജ ച ||6.71.77 ||

തേ ബാണാഃ കാലസങ്കാശാ
 രാക്ഷസേന്ദ്രധനുശ്ചുതാഃ |
 ഹേമപുംവാ രവിപ്രഖ്യാ -
 ശ്ചക്രൂർദീപ്തമിവാംബരം ||6.71.78 ||

തതസ്താൻ രാക്ഷസോത്സൃഷ്ടാ -
 ണ്ശരൗഘാൻ രാഘവാനുജഃ |
 അസംഭ്രാന്തഃ പ്രചിച്ഛേദ
 നിശിതൈർബഹുഭിഃ ശരൈഃ ||6.71.79 ||

താൺശരാൻ യുധി സമ്പ്രേക്ഷ്യ
 നിക്യത്താൻ രാവണാത്മജഃ |
 ചുകോപ ത്രിദശേന്ദ്രാരി -
 ര്ജഗ്രാഹ നിശിതം ശരം ||6.71.80 ||

സ സന്ധായ മഹാതേജാ -
 സ്തം ബാണം സഹസോത്സൃജത് |
 തേന സൗമിത്രിമായാന്ത -
 മാജഘാന സ്തനാന്തരേ ||6.71.81 ||

അതികായേന സൗമിത്രി -
 സ്താഡിതോ യുധി വക്ഷസി |
 സുസ്രാവ രുധിരം തീവ്രം
 മദം മത്ത ഇവ ദ്വിപഃ || 6.71.82 ||

സ ചകാര തദാത്മാനം
 വിശൽയം സഹസാ വിഭുഃ |
 ജഗ്രാഹ ച ശരം തീക്ഷ്ണ -
 മന്ദ്രേണാപി സമാദദേ || 6.71.83 ||

ആഗേയേന തദാന്ദ്രേണ
 യോജയാമാസ സായകം |
 സ ജജ്വാല തദാ ബാണോ
 ധനുഷ്യസ്യ മഹാത്മനഃ || 6.71.84 ||

അതികായോത്രിതേജസ്വി
 രൗദ്രമന്ദ്രേണ സമാദദേ |
 തേന ബാണം ദുജംഗാദം
 ഹേമപുംഖമയോജയത് || 6.71.85 ||

തദന്ദ്രേണ ജ്വലിതം ഘോരം
 ലക്ഷ്മണഃ ശരമാഹിതം |
 അതികായായ ചിക്ഷേപ
 കാലദണ്ഡമിവാന്തകഃ || 6.71.86 ||

ആഗേയാസ്രാദിസംയുക്തം
 ദൃഷ്ട്വാ ബാണം നിശാചരഃ |
 ഉത്സസർജ തദാ ബാണം
 രൗദ്രം സൂർയാസ്രയോജിതം || 6.71.87 ||

താവുഭാവംബരേ ബാണാ -
 വന്യോന്യമഭിജ്ഞാതഃ |
 തേജസാ സമ്പ്രദീപ്തഗ്രൗ
 ക്രുദ്ധാവിവ ഭുജംഗമൗ || 6.71.88 ||

താവന്യോന്യം വിനിർഭഹ്യ
 പേതതുഃ പുഥിവിതലേ || 6.71.89 ||

നിരർചിഷൗ ഭസ്മകൃതൗ
 ന ഭ്രാജേതേ ശരോത്തമൗ |
 താവുഭൗ ദീപ്യമാനൗ സു
 ന ഭ്രാജേതേ മഹീതലേ || 6.71.90 ||

തത്ത്വോതികായഃ സക്രൂദ്ധ -
 സ്ത്യാശ്രമൈഷീകമുത്സൃജത് |
 തതശ്ചിച്ഛേദ സൗമിത്രി -
 രസ്തുമൈന്ദ്രേണ വീര്യവാൻ || 6.71.91 ||

ഐഷീകം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ
 കുമാരോ രാവണാത്മജഃ |
 യാദ്യേനാസ്തേണ സക്രൂദ്ധോ
 യോജയാമാസ സായകം || 6.71.92 ||

തതസ്തദസ്ത്രം ചിക്ഷേപ
 ലക്ഷ്മണായ നിശാചരഃ |
 വായവ്യേന തദസ്തേണ
 നിജ്ഘാന സ ലക്ഷ്മണഃ || 6.71.93 ||

അഥൈനം ശരധാരാഭി -
 രധാരാഭിരിവ തോയദഃ |

അഭ്യവർഷത സക്രൂദ്ധോ
ലക്ഷ്മണോ രാവണാത്മജം ||6.71.94 ||

ത്യേതികായം സമാസാദ്യ
കവചേ വജ്രഭൂഷിതേ |
ഭഗ്നാഗ്രശൽയാഃ സഹസാ
പേതൂർബാണാ മഹീതലേ ||6.71.95 ||

താൻമോഘാനഭിസന്ദ്രേക്ഷ്യ
ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
അഭ്യവർഷത ബാണാനാം
സഹസ്രേണ മഹായശാഃ ||6.71.96 ||

സ വൃഷ്യമാണോ ബാണൗഘൈ -
രതികായോ മഹാബലഃ |
അവധ്യകവചഃ സംഖ്യേ
രാക്ഷസോ നൈവ വിവൃഥേ ||6.71.97 ||

ശരം ചാശീവിഷാകാരം
ലക്ഷ്മണായ വ്യപാസൃജത് |
സ തേന വിധഃ സൗമിത്രി -
ർമർമദേശേ ശരേണ ഹ ||6.71.98 ||

മുഹൂർതമാത്രം നിഃസംജ്ഞതാ
ഹൃദവച്ഛത്രൂതാപനഃ |
തതഃ സംജ്ഞാമുപാലദ്യ
ചതുർഭിഃ സായകോത്തമൈഃ ||6.71.99 ||

നിജഘാന ഹയാൻ സംഖ്യേ
സാരഥിം ച മഹാബലഃ |

ധ്വജസ്യോൻമനം കൃത്യാ
ശരവർഷൈരരിന്ദമഃ || 6.71.100 ||

അസംഭ്രാന്തഃ സ സൗമിത്രി -
സ്താൺശരാനഭിലക്ഷിതാൻ |
മുദോച ലക്ഷ്മണോ ബാണാൻ
വധാർഥം തസ്യ രക്ഷസഃ || 6.71.101 ||

ന ശശാക രുജം കർതും
യുധി തസ്യ നരോത്തമഃ |
അമൈനമദ്യുപാഗമ്യ
വായുർവാക്യമുവാച ഹ || 6.71.102 ||

ബ്രഹ്മദത്തവരോ ഹ്യേഷ
അവധ്യകവചാവൃതഃ |
ബ്രാഹ്മണാസ്ത്രേണ ഭിന്ധ്യന് -
മേഷ വധ്യോ ഹി നാൻയഥാ |
അവധ്യ ഏഷ ഹ്യൻയേഷാ -
മസ്ത്രാണാം കവചീ ബലീ || 6.71.103 ||

തതസ്തു വായോർവചനം നിശമ്യ
സൗമിത്രിരിന്ദ്രപ്രതിമാനവീർയഃ |
സമാദധേ ബാണമഥോഗ്രവേഗം
തദ്ബാഹ്യമസ്ത്രം സഹസാ നിയുജ്യ || 6.71.104 ||

തസ്മിൻ വരാസ്ത്രേ തു നിയുജ്യമാനേ
സൗമിത്രിണാ ബാണവരേ ശിതാഗ്രേ |
ഭിശശ്ച ചന്ദ്രാർകമഹാഗ്രഹാശ്ച
നഭശ്ച തത്രാസ രരാസ ചോർവീ || 6.71.105 ||

തം ബ്രഹ്മണോഽസ്രേണ നിയുജ്യ ചാപേ
 ശരം സപുംഖം യമദൃതകൽപം |
 സൗമിത്രിരിന്ദ്രാരിസുതസ്യ തസ്യ
 സസർജ ബാണം യുധി വജ്രകൽപം || 6.71.106 ||

തം ലക്ഷ്മണോത്സൃഷ്ടവിവൃദ്ധവേഗം
 സമാപതന്തം ശ്വസനോഗ്രവേഗം |
 സുപർണവജ്രോത്തമചിത്രപുംഖം
 തദാതികായഃ സമരേ ദദർശ || 6.71.107 ||

തം പ്രേക്ഷമാണഃ സഹസാതികായോ
 ജഘാന ബാണൈർനിശിതൈരനേകൈഃ |
 സ സായകസ്തസ്യ സുപർണവേഗ -
 സ്തമാതിവേഗേന ജഗാമ പാർശ്വം || 6.71.108 ||

തമാഗതം പ്രേക്ഷ്യ തദാതികായോ
 ബാണം പ്രദീപ്താന്തകകാലകൽപം |
 ജഘാന ശക്ത്യഷ്ടിഗദാകുഠാരൈഃ
 ശൂലൈഃ ശരൈശ്ചാപ്യവിപന്നചേഷ്ടഃ || 6.71.109 ||

താൻയായുധാൻയദ്ഭുതവിഗ്രഹാണി
 മോഘാനി കൃത്യാ സ ശരോഽഗ്നിദീപ്തഃ |
 പ്രഗൃഹ്യ തസ്യൈവ കിരീടജുഷും
 തദാതികായസ്യ ശിരോ ജഹാര || 6.71.110 ||

തച്ഛിരഃ സശിരസ്താണം
 ലക്ഷ്മണേഷുപ്രമർദിതം |
 പപാത സഹസാ ഭൂമൗ
 ശൃംഗം ഹിമവതോ യഥാ || 6.71.111 ||

തം ഭൂമൗ പതിതം ദൃഷ്ട്വാ
 വിക്ഷിപ്താംബരഭൂഷണം |
 ബഭൂവുർവ്യമിതാഃ സർവേ
 ഹതശേഷാ നിശാചരാഃ ||6.71.112 ||

തേ വിഷണ്ണമുഖാ ദീനാഃ
 പ്രഹാരജനിതശ്രമാഃ |
 വിനേദുരുച്ചൈർബഹവഃ
 സഹസാ വിസ്വരൈഃ സ്വരൈഃ ||6.71.113 ||

തതസ്തപ്തപരിതം യാതാ
 നിരപേക്ഷാ നിശാചരാഃ |
 പുരീമദിമുഖാ ദീതാ
 ദ്രവന്തോ നായകേ ഹതേ ||6.71.114 ||

പ്രഹർഷയുക്താ ബഹവസ്തു വാനരാഃ
 പ്രഹുൽലപദ്മപ്രതിമാനനാസ്തുദാ |
 അപൂജയൻ ലക്ഷ്മണമീഷുദാഗിനം
 ഹതേ രിപൗ ദീമബലേ ദുരാസദേ ||6.71.115 ||

അതിബലമതികായമദ്രകൽപം
 യുധി വിനിപാത്യ സ ലക്ഷ്മണഃ പ്രഹൃഷ്ടഃ |
 ത്വരിതമഥ തദാ സ രാമപാർശ്വം
 കപിനിവഹൈശ്ച സുപൂജിതോ ജഗാമ ||6.71.116 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ഏകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||